

Les 44 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord חילק {chilleq} [pi'el] (Ver)delen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd *	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מְחַלֵּק	m ^e challeq	חִילַקְתִּי chillaqtie	אֲנִי
Ik (v)	מְחַלֵּקֶת	m ^e challèqèt	חִילַקְתִּי chillaqtie	אֲנִי
Jij (m)	מְחַלֵּק	m ^e challeq	חִילַקְתָּ chillaqta	אַתָּה
Jij (v)	מְחַלֵּקֶת	m ^e challèqèt	חִילַקְתְּ chillaqta	אַתְּ
Hij	מְחַלֵּק	m ^e challeq	חִילַק chillaq	הוּא
Zij	מְחַלֵּקֶת	m ^e challèqèt	חִילַקְהָ chillaqáh	הִיא
Wij (m)	מְחַלְּקִים	m ^e chalqiem	חִילַקְנוּ chillaqnoe	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְחַלְּקוֹת	m ^e chalqot	חִילַקְנוּ chillaqnoe	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מְחַלְּקִים	m ^e chalqiem	חִילַקְתֶּם chillaqtèm	אַתֶּם
Jullie (v)	מְחַלְּקוֹת	m ^e chalqot	חִילַקְתֶּן chillaqtèn	אַתֶּן
Zij (m)	מְחַלְּקִים	m ^e chalqiem	חִילְּקוּ chillaqoe	הֵם
Zij (v)	מְחַלְּקוֹת	m ^e chalqot	חִילְּקוּ chillaqoe	הֵן

Gebiedende wijs: m: חַלֵּק challeq, v: חַלְּקִי chalqie, mv: חַלְּקוּ chalqoe, infinitief: לְחַלֵּק l^echalleq

Opdracht 2: Geef de complete vervoeging van het werkwoord רָצָה {rátzáh} [pa'al] Willen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd *	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	רוֹצֵה	rotzèh	אֲרָצֶה èrtzèh	אֲנִי
Ik (v)	רוֹצֵה	rotzáh	אֲרָצֶה èrtzèh	אֲנִי
Jij (m)	רוֹצֵה	rotzèh	תִּרְצֶה tirtzèh	אַתָּה
Jij (v)	רוֹצֵה	rotzáh	תִּרְצִי tirtzie	אַתְּ
Hij	רוֹצֵה	rotzèh	יִרְצֶה yirzèh	הוּא
Zij	רוֹצֵה	rotzáh	תִּרְצֶה tirtzèh	הִיא
Wij (m)	רוֹצִים	rotziem	נִרְצֶה nirtzèh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	רוֹצוֹת	rotzot	נִרְצֶה nirtzèh	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	רוֹצִים	rotziem	תִּרְצוּ tirtzoe	אַתֶּם
Jullie (v)	רוֹצוֹת	rotzot	תִּרְצוּ tirtzoe	אַתֶּן
Zij (m)	רוֹצִים	rotziem	יִרְצוּ yirtzoe	הֵם
Zij (v)	רוֹצוֹת	rotzot	יִרְצוּ yirtzoe	הֵן

Gebiedende wijs: m: רָצֶה r^eze, v: רָצִי r^ezie, mv: רָצוּ r^ezoe *, infinitief: לְרָצוֹת lirtzot

* In ouder Hebreeuws ontbreekt de yod.

** In plaats van een verouderde vrouwelijke vorm wordt nu de mannelijke vorm gebruikt.

Opdracht 3: werk deze sommen uit volgens het voorbeeld:

4 x 9 = 36 אַרְבַּע כְּפוֹל תִּשְׁעַת הֵן שְׁלוֹשִׁים וְשֵׁשׁ arba káfoel tesha hen sh^eloshiem w^eshesh

6 x (2 + 7) = 54 שֵׁשׁ כְּפוֹל שִׁשִּׁים וְעוֹד שֶׁבַע סוּגְרִים הֵן חֲמִישִׁים וְאַרְבַּע shesh káfoel sograyiem sh^etayiem w^eod shèva sograyiem hen ch^amishiem w^earba

35 : 7 = 5 שְׁלוֹשִׁים וְחֲמִשָּׁה לְחֵלֶק לְשֶׁבַע הֵן חֲמִשׁ sh^eloshiem w^ech^amesh l^echalleq l^eshèva hen ch^amesh

(12 + 14) : 2 = 13 שְׁתֵּים עָשָׂר וְעוֹד אַרְבַּע עָשָׂר סוּגְרִים לְחֵלֶק לְשֶׁתֵּים הֵן שְׁלוֹשׁ עָשָׂר sograyiem sh^etem èsreh w^eod arba èsreh sograyiem l^echalleq lish^etayiem hen sh^elosh èsreh

3³ = 81 שְׁלוֹשׁ בְּחֻזְקַת שְׁלוֹשׁ הֵן שְׁמוֹנִים וָאֶחָד sh^alosh b^ech^ezqat sh^alosh hen sh^emoniem w^eachat

Opdracht 4: Het werkwoord Verdelen komt een paar keer voor in de Bijbel. Komt u er uit?

וַיִּחַלֵּק דָּוִד wayèchálqem dáwied En David zal hen* verdelen, 1 Kronieken 24:3.

וַיִּחַלֵּק יַעֲקֹב a^achalqem b^eya'aqov, Ik zal hen* verdelen onder Jakob, Genesis 49:7.

וַיַּחַלֵּק יְהוֹשֻׁעַ חֵלֶק אֶת-הָאָרֶץ challeq èt-há'árètz hazzot, verdeel dit land, Jozua 13:7.

וַיַּחַלֵּק יְהוֹשֻׁעַ אֶת-הַשָּׂדֶה attáh w^etzivá, tachel^eqoe et-hassádèh, U en Ziba verdelen het land, 2 Sam. 19:30.

* ..em is de persoonsuitgang voor 'hen'; vgl. les 42, waardoor de voorgaande klank verandert.

Les 45 – Judaïca 10 - Shavoe'ot, Wekenfeest, Pinksterfeest

Vijftig dagen, zeven weken, na het Pesachfeest, aan het einde van de Omertelling (zie les 41) volgt het Wekenfeest of Shavoe'ot, חַג הַשְּׁבוּעוֹת {chag hashávoe'ot}, op 6 en 7 Siwan, in mei of juni. In Israël duurt het feest één dag, daarbuiten twee.

Na Shavoe'ot zijn huwelijken weer toegestaan, mogen mannen zich weer scheren en mag er

weer naar instrumentale muziek worden geluisterd. Al deze activiteiten waren verboden tijdens de Omertelling.

Shavoe'ot is één van de drie feesten die in Jeruzalem in de Tempel werden gevierd. Het is een feest met een dubbele betekenis:

Oogstfeest

Het Feest van de Eerstelingen, חג הביכורים {chag habikoeriem}, omdat op dit feest in het voorjaar de eerste oogst, gerst, van het land was binnengehaald. Op Shavoe'ot begon de oogst van tarwe, het belangrijkste voedsel voor de mensen in die tijd. Als teken van dank bracht men het beste van de eerste vruchten van het land naar de Tempel (Exodus/Shemot 23:19a). Daarvoor verzamelden in Bijbelse tijden de Joden uit de dorpen van het platteland zich op centrale plaatsen om vandaar samen op te trekken naar Jeruzalem.

'Ook moet u voor uzelf het Wekenfeest houden, de eerste vruchten van de tarweoogst' (Exodus/Shemot 34:22 HSV).

'Uit uw woongebieden moet u twee broden brengen, een beweegoffer' (Leviticus/Wayikra 23:17 HSV)

In de met bloemen versierde synagoge wordt het boek Ruth gelezen, om het karakter van oogstfeest, dat Shavoe'ot van oudsher ook heeft, te benadrukken. Dit verhaal vindt heel toepasselijk plaats tegen de achtergrond van de oogst. Een niet-Joodse vrouw aanvaardt het Jodendom. Als climax blijkt Ruth een voorouder van David, de koning uit wiens nageslacht de Messias geboren zal worden. Ruth en Shavoe'ot lijken daarmee te willen zeggen dat niet geboorte en afstamming, maar trouw aan de Torah tellen. Openbaring als doel van de schepping is de voorwaarde voor uiteindelijke verlossing. Shavoe'ot speelt bijgevolg ook een rol bij de Joodse opvoeding van kinderen.

Feest van Verbond en Wetgeving

Precies zeven weken na Pesach - de uittocht uit Egypte - verzamelden de Joden zich aan de voet van de berg Sinai, waar God een verbond met hen sloot en hen de Tien Geboden gaf.

In de Joodse opvatting zijn de Tien geboden symbolisch voor de gehele Torah, vandaar dat het feest ook *Mattan Torah*, de gift van de Torah, wordt genoemd.

In de versierde synagoge worden (naast het boek Ruth) Exodus 19 en 20 gelezen, met daarin de Tien Geboden. Maar in de Joodse traditie wordt niet gesproken van *geboden*, maar van *woorden*: עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת {*àsèrèt haddibrot*} betekent 'de tien woorden'.

Tijdens Shavoe'ot staat leren centraal. De traditie vertelt dat de Joden zich hadden verslapen op de ochtend dat zij de Wetten en Geboden ontvingen. Om dit te compenseren waken zij tegenwoordig tijdens de hele eerste nacht van Shavoe'ot. Zij leren tot 's ochtends vroeg in de synagoge of bet midrash (leerhuis) uit de Torah en de vele commentaren en bidden vroeg shachariet (het ochtendgebed).

Het Jodendom wil benadrukken dat, hoewel de Torah ons *toen* gegeven is, het aan elke individuele Jood is de Torah *elke dag*, waar dan ook ter wereld, te ontvangen. Shavoe'ot luidt voor sommige Joden ook het begin van de Joodse opvoeding van hun kinderen in.

Shavoe'ot is de basis van het Christelijke **Pinksterfeest**. Het woord Pinksteren komt van het Griekse woord Πεντηκοστή *pentèkostè*, dat 50 betekent. Op die manier werd het Wekenfeest al aangeduid toen het Grieks steeds meer de normale omgangstaal werd in Palestina, vanaf ongeveer de tweede eeuw voor Christus.

De betekenis van het Pinksterfeest als oogstfeest wordt in de kerk betrokken op de geestelijke invulling van de oogst, die vanaf het Pinksterfeest wordt binnengehaald voor Christus. De eerste discipelen worden geoogst, de eerstelingen van de grote oogst die voor Christus gewonnen zal worden, wordt op het feest van de eerstelingen zichtbaar.

Opmerkelijk zijn de overeenkomsten en verschillen tussen Verbondsluiting en Pinksterfeest: - de Wet gegrift in twee stenen tafelen – de Wet gegrift in de harten van mensen,

- geluid van donder en bazuinen – geluid als van een geweldige windvlaag,
- bliksemstralen - tongen als van vuur werden gezien, die zich verdeelden,
- bij de Verbondssluiting bestond afstand - bij Pinksteren is de afstand weg en is een nieuwe band met God mogelijk.

Gewoonten

Thuis nuttigt men op Shavoe'ot voornamelijk melkgerechten, zoals (room)kaastaart, manicotti (een pasta-soort) en gedroogde vruchten. De schaal met verse gedroogde vruchten herinnert eraan dat Shavoe'ot oorspronkelijk een oogstfeest is. Deze gerechten symboliseren de Torah, die wegens zijn voedende kracht vergeleken wordt met melk. Ook is het gebruikelijk om 'blintzes' (speciale kaaspannenkoeken) te eten.

Kaasblintsjes zijn kleine 'pannenkoekjes' die van binnen zijn gevuld met kwark.

Benodigheden: Voor het deeg: 125 g gezeefd meel, zout, 2 eieren, goed geklopt, 1½ dl melk, 1 eetlepel gesmolten boter.

Voor de vulling: 250 g kwark, 2 eierdooiers, evt. kaneel, 1 eetlepel suiker, zout, room.

Meng het zout door het meel. Roer de eieren met de melk en de boter en voeg dit bij het meel onder voortdurend roeren. Doe 3 of 4 eetlepels van het beslag in een koekenpan. Zorg dat het beslag de hele koekenpan bedekt. Bak slechts één zijde van het pannenkoekje totdat er kleine blaasjes opkomen. Leg al de pannenkoekjes op elkaar.

Voor de vulling: roer de kwark door een zeef, voeg alle ingrediënten toe en roer heel goed. Leg een eetlepel van dit mengsel in het midden op de gebakken kant van elk pannenkoekje en vouw ze dicht. Bak opnieuw in de koekenpan tot alle zijden bruin zijn. Opdienen met even opgeklopte ongezoete room.

Woordenschat

חָגָג	chágag [pa'al]	Feest vieren	חֲלִיל	chaliel (m)	Fluit
חַג	chag (m)	Feest, vrije dag	חֲלִיל	chillel [pi'el]	Fluiten, fluit spelen
חֲגִיגָה	chágigáh (v)	Viering, feestelijkheid	מַתָּן	mattán (m)	Gave, gift
חֲגִיגִי	chagigie (bn)	Feestelijk, plechtig	נֵין	nien (m)	Achterkleinzoon
חֲגִיגִי'וֹת	chágigí'oet (v)	Feeststemming	נִינָה	nináh (v)	Achterkleindochter
גָּלִיל	galil	Galilea	סַל	sal (m)	Mand, korf
הֵבִיא	hevie [hif'il]	Brengen	שָׁבוּעַ	shávoe'a (m)	Week
הָךְ	hach! (ur)	Sla!	שׁוֹמְרוֹן	shomron	Samaria
בִּיכּוּרִים	bikoeriem (m mv)	Eerstelingen (van de oogst)			
כָּתֵף	kátëf (v)	Schouder, flank	כְּתֻפִּיִם	k ^e tefayiem (2v)	
מְגִלָּה	m ^e giláh (v)	Boekrol; lang verhaal			
עָטַר	átar [pa'al]	Omgeven, omsingelen, kronen, versieren			
עֵמֶק	emèq (m)	Vallei, dal	עֵמָּקִים	emáqiem	
פָּנוּי	pánoey (bn)	Vrij, niet bezet, ongehuwd			
קֶצֶה	qátzèh (m!)	Einde, eindpunt	קְצוֹת	q ^e tzáwot, קְצוֹת־ (constructivorm)	
רֹאשׁ	rosh (m)	Hoofd, kop, aanvoerder, begin			
שָׁחַר	sháchar (m)	Dageraad			
שַׁחְרִית	shách ^a riet	Ochtendgebed; ochtendvoorstelling			
שָׂמַח	sáme'ach (bn)	Verheugd, blij, vrolijk			
תּוֹף, תּוֹפֵן	tof (m)	Trommel			
תּוֹרָה	toráh (v)	Torah, de Leer; het onderwijs, de vijf boeken van Mozes			

Opdracht 1: Geef de uitspraak en de vertaling

חַג שָׁבוּעוֹת שְׂמֵחַ

בְּשָׁבוּעוֹת קוֹרְאִים אֶת מְגִילַת רוּת

חֲוִגִּים אֶת חַג הַשָּׁבוּעוֹת בְּשִׂישָׁה לַחֹדֶשׁ הָעֵבֶרִי סִיּוֹן

דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִיָּה הַיּוֹם שֶׁל רוֹת
 דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִיָּה הַיּוֹם שֶׁל רוֹת

Deze opdracht is deels te vinden op deze videoclip met gesproken Hebreeuwse zinnen over shavoe'ot met Engelse vertaling: <http://www.youtube.com/embed/A4VBQBj7UI4>, 4½ min.

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord חָגַג {chágag} [pa'al] Feest vieren (*to celebrate*). Controleer jezelf met de website www.hebrew-verbs.co.il of www.hebrewatmilah.org/maskilon1/index.htm

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אָנִי
Ik (v)	אֶחְגֹּג èchgog	אָנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	תִּחַגְּגִין chogègèt	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	חָגַג chaggoe	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, Infinitief: לְחַגֹּג lachgog

Opdracht 3: Beluister het Shavoe'ot-lied *Salenoe al ktefenoe*, geef de uitspraak en de vertaling. Zie <http://www.youtube.com/watch?v=4-mANbb53h0> (ondertiteld) of <http://www.youtube.com/watch?v=b8SHd33KiNE>. Er bestaan enkele kleine tekstverschillen.

..... סִלְנוּ עַל כְּתִפֵּינוּ
 רֵאשֵׁי יָנוּ עֲטוּרִים
 מְקֻצוֹת הָאָרֶץ בָּאֵנוּ
 הַבָּאֵנוּ בְּכוּרִים
 מִיְהוּדָה [2] וּמְשׁוּמְרוֹן
 מִן הָעֵמֶק [2] וְהַגְּלִיל
 פָּנוּ דֶרֶךְ לָנוּ
 בְּכוּרִים אֲתָנוּ
 הָרָ, הָרָ, הָרָ בְּתוֹף
 חָלַל בְּחָלִיל

Bronnen: *Israel Today Magazine april 2011; beleven.org; nl.wikipedia.org; M.C. Mulder in 'Vrede over Israël'; www.kerkenisrael.nl (CGK); nik.nl, http://www.in-hebrew.co.il/study-sheets/index.html (opdrachtzinnen); bijbelspel.nl (tekening Ruth); 51 Holiday Songs for Eyal.*

Zie ook: www.youtube.com/watch?v=ayF7xiyuZqc.

De Introductie cursus Hebreeuws behoort bij de [Israël-weekbrief](#) en kan als [PDF-document](#) worden afgedrukt.